

zen der mannen
lan ook
de gave
onder-
estelijke
n geen
n, geen
genoot-
is van
en toch
moeling
ambten
overge-
Woords
arakter
oet het
ramen-
rebeden
venden
hien te
it bijna
waartoe
velspre-
onen.
alle de
Gods
is en
en een
et ook
op den
is van
den rijk-
leiding
zwaart
at ook
en voor-
en, en
pelijke
geheel
inner-
toch
toel is
onvol-
m pre-
k hangt
Bleam
zoo is
beest
uigenis
op de
itronde,
Israël
in alle
is zich
is het
bracht
stom
ook,
ment
werkt
it den
il nie-
en ook
ft het
in het
t niet
ing bij
ament
hoe
eds in
eering
urheid
cht en
blijft,
re aan
haar
en, of
voor
endig
met
dome
zaten
ordeel
het lief-
de
hand
aller-
name
ande
n en
an is
t zoo
deze
stuit
over-
van
a op
be-
doed
n de
eest,
tot
ke-
cere,
stru-
des
door
nie-
de
wer-
lood
ma,
tan,
die

roeping geen gehoor geven, tenzij de Geest met innerlijke roeping de uitwendige roeping verselt.

Zullen de geestelijken kerken dus geestelijk gaan opvoeden, dan is stellige voorwaarde, dat de op te leiden personen voortvóór bekeerd zijn.

Maar reeds hier stuit ge tenaant op de moeilijkheid, om dit uit te maken.

Zelfs de Satan kan zich veranderen in een engel des lichts, en hoe dikwijls is het niet voorgekomen, dat jonge menschen met overvloedige bezetting en zeer roerend over hetgeen aan hun ziel geschied was, spreken konden, en dat het toch van achteren bleek, dat het al schijn en inbeelding was geweest.

Onze Gereformeerde kerken hebben daarom steeds als vasten regel aangenomen, dat de kerken niet over den innerlijken staat oordeelen; niet wijl het niet wenschelijk zou zijn; maar omdat ze dit niet kunnen; en omdat de Heere haar geen keursteen noch toetssteen heeft geboden, om ten deze een oordeel uit te spreken.

Want wel heeft men meermalen voor-gezegd, om, juist met het oog op het geestelijk karakter van het ambt, niemand tot de opleiding toe te laten, dan die zijn twintigste jaar bereikt had; maar, het spreekt wel vanzelf, ook dit bood geen waarborg.

Schijn kan ook op twintigjarigen leeftijd bedriegen; en voor de overige opleiding is het dan eigenlijk te laat.

Hier te lande sloeg men een middenweg, en liet aan onze Theologische school niemand tot het admissie-examen toe, dan op zeventienjarigen leeftijd. Iets wat we met opzet hier relevieren, omdat we eenigen tijd geleden nog dachten, dat ook te Kam en jongelingen op gelijken leeftijd als elders tot de gymnasiale studie werden toegelaten.

Dit doet nu wel ter zake niet, want het blijft natuurlijk even ongerijmd iemand student te maken, die nog pas aan de Latijnsche declinatie moet beginnen, over-achtig of bij 12 of 17 jaar is. Maar het is toch beter, dat deze vergissing hersteld worde; niet alsof hierdoor het „student“ zijn van deze eerste klas gymnasiasten ge-rechtvaardigd werd; maar omdat er een geestelijke beoefening in spreekt, die waar-deering verdient.

Zulk een bepaling toch maakten de kerken niet zonder doel.

Ook zij wisten wel, dat voor het aanleeren van talen en wat voorts geheugenwerk is, de leeftijd van 12-18 jaren door God zelf in de natuurlijke ontwikkeling der menschele personen is aangewezen; maar ze oordeelden blijkbaar, dat het geestelijk element het zwaarst moest wegen; en dat daarom verschuiving van het admissie-examen naar zeventienjarigen leeftijd het meest gewenscht was.

Dit moge nu paedagogisch misgaan en verkeerd begrepen zijn, toch neemt dit niet weg, dat de beoefening moet gewaardeerd worden, en het goed is hierop de aandacht te vestigen.

Calvin was er, gelijk men weet, voor, om de jongelieden liefst reeds op hun 14de jaar tot het heilige Avondmaal toe te laten; terwijl anderen ook destijds reeds bij de toelating tot het heilige Avondmaal den leeftijd liefst tot de 18 of 19 jaar verschoven, omdat men waande, dan meer zekerheid van bekeering te kunnen hebben.

Natuurlijk zag Calvin wel in, dat de geestelijken kerk zomin op 14- als op 18 jarigen leeftijd deze zekerheid heeft, en juist daarom verzoegde hij den leeftijd, om de beslissing niet te laten vallen juist in die jaren, waarin de twijfel vaak het sterkst oprijst.

Doch al toont reeds dit voorbeeld van Calvin, dat de verschuiving naar later leeftijd aan eenige bedenking, zoo bij de toelating tot het heilige Avondmaal als bij de toelating tot de studie, onderworpen is, toch moet de ernst gewaardeerd van het streven, om alle lichtvaardigheid ten deze uit te sluiten.

Iets wat echter in deze aangelegenheid nog sterker dan bij het heilige Avondmaal gedrukt wordt, door het onloochenbaar feit, dat men op 17- of 18 jarigen leeftijd dan niet alleen blijk van bekeering wensch, maar tevens blijk van innerlijke roeping voor het ambt.

En dit juist, het kan nu slechts even aangestipt, is aan nog ernstiger bedenking onderhevig.

De innerlijke roeping tot het ambt is zeer zeker een kostelijke zaak van onschatbare waarde.

Maar ook hier schieten de kerken zoo telkens in de mogelijkheid van beoordeel-ling te kort.

Buitenlandsche Correspondentie.

Uit Muskegon, in Michigan, sendt Ds. Beuker de *Vrije kerk* en zijn afscheid en een stuk over de correspondentie met de buitenlandsche kerk.

Dat afscheid is een pegeroep, een danktoon, dat er door „alleen genade thans in Nederland „een Gereformeerde kerk op breeden grondslag bloeit, buiten het Synodale Genootschap, buiten allen Staatsinvloed, op een volkomen vrij erf.“

Met dien toon van jubel en van dankzegging stemmen ook wij van harte in; en evenzoo met zijn zeer juiste opmerking, dat het hoognoodig is, de zaak der Correspondentie op vaster grondslag te regelen.

Dit is juist hetgeen op de Dordsche Synode van meer dan 600000 is opgemerkt.

Correspondentie moet er toe leiden, dat men over en weer elanders attestatie aanneemt, en elanders ambten erkent.

Leden en predikers moeten over en weder toegang hebben.

juist echter om deze gevolgen der Correspondentie, en omdat ze volstrekt niet bestaat in een bloote complimentatie op de Synodale vergaderingen, is het hoog noodig, dat men, alvorens tot Correspondentie over te gaan, zekere waarborgen erlange, voor het metterdaad Calvinistisch karakter van de kerken met welke men in verband treedt.

Hier toe nu is noodig, dat men drie dingen wete: 1°. dat zulk een kerkengroep Gereformeerde van belijdenis is; 2°. dat ze in hoofdzaak naar Gereformeerde beginselen van kerkrecht geregeerd wordt; en 3°. dat deze belijdenis en deze kerkregeering niet *pro memoria* zijn uitgetrokken, maar ook in de praktijk worden gehandhaafd.

We twijfelen niet, of Ds. Beuker zal dit op zijn beurt met ons eens zijn.

In verband hiermee daarom nog een kort woord over het voorgevallene met Ds. Vos.

Op de Synode te Dordrecht waren twee Amerikaansche kerkengroepen met ons in Correspondentie, zoowel die van Ds. Vos, als die van Prof. Steffens.

Ware nu door een dier beide kerken tegen de andere een klacht ingediend, op grond waarvan ons ontraden werd met de andere Correspondentie aan te houden, zoo ware hier niets tegen in te brengen geweest. De waarheid gaat bovenal.

Dit echter geschiedde niet.

Er werd niet namens de kerken van Ds. Vos een klacht ingediend tegen de kerken van Prof. Steffens; maar eigener beweging, deelde Ds. Vos, in zijn qualiteit van gedelegeerde, mede, dat in Amerika bij sommigen de ofniale heerschte, dat Arminius in Prof. Steffens' kerk niet werd afgewezen, als hij aan de deur aanklopte.

Dit nu ging niet.

Als ik met andere afgevaardigden op een vergadering, welke ook, tegenwoordig ben, myg ik niet zoo zijdelings even vermelden, dat men de vereeniging waarin die andere broederen komen verdenkt van zeer goede dingen. En immers „Arminiaansch“ te zijn is voor een kerk die zich Gereformeerd noemt, al zeer boos.

Uit dien hoode nu, en uit dien hoofde alleen, heeft de Synode van Dordt, aan die zijdelingsche, niet officieel door de kerken ingediende, eer los daarheen geworpen beschuldiging, geen publiciteit in haar acta willen geven.

Er mocht hier geen onvoorzichtig en bedenkelijk precedent „in het leven worden geroepen.

Dunkt het aan de kerken van Ds. Vos goed, om een volgend maal een wezenlijke aanklacht, behoorlijk gemotiveerd, in te dienen, dan natuurlijk komt de zaak heel anders te staan.

Doch dit alles zal vanzelf op den goeden weg komen, indien de kerken met geheel de zaak der Correspondentie meer ernst maken.

Ook op onze verhouding tot de Belgische Zendingkerk zal dan te letten zijn. Niet om aanstonds alle Correspondentie daarmee al te snijden, maar wel om deze kerk op het onschijn te plaatsen, door en door ongezonden en anti-Gereformeerde van haar kerkregeering te wijzen.

Wie toch de replemenen dezer kerk vergelijkt met de Synodale reglementen, kan als eerlijk man geen oogenblik het droeve feit in twijfel trekken, dat de reglementen der Belgische Zendingkerk nog verre bij de Synodale reglementen achterstaan.

Een al weten we nu zeer goed, dat er daarom desmetten in deze kerk een geheel andere geest heerscht, toch is het van het uiterste belang, dat we, ook ter wille van deze kerk, voor zulke misstanden niet het oog sluiten.

Stellig zou Ds. Beuker niet geschreven hebben, dat er aan haar kerkregeering is zoo iets haperde, indien, op het oogenblik dat hij zoo schreef, het reglement dezer kerk voor hem op tafel had gelegen.

Organisatie van Jongelingsverenigingen

In *Het sociale vraagstuk en de Christelijke religie*, las men op blz. 59:

Op het feit, dat Jezus niet alleen denkbeelden gepredikt heeft, maar ook organiseerde, is tot dusver veel te weinig gelet. Reeds in den kring van zijn drie, zijn twaalf en zijn zeventig discipelen, lag een organisatie, maar door de instelling van het apostolaat, door de verordening van de prediking des Woords, door de instelling van de beide Sacramenten en door de instelling van het Diaconaat, is toch eens die reusachtige organisatie in het leven geroepen, die zich allengs over alle volken en door alle eeuwen heeft uitgespreid.

Nu vraagt men ons, of op dien grond aansluiting van een Jongelingsvereniging op Gereformeerden grondslag bij den Bond noodzakelijk is.

Hierin onderscheide men wel.

De aangehaalde zinsnede spreekt uitsluitend van de organisatie van het kerkelijk leven; maar hierop werd gewezen, om het feit te doen uitkomen, dat organisatie door aansluiting een zeldzame kracht was, die door Jezus niet was licht geteld, maar aangeweren ook voor zijn kerk.

Door B. Iderdijk was geleerd, dat de Christenen zich niet voor verschillende doeleinden vereenigen mochten. Hij was tegen alle organisatie. En Da Costa sprak hem dit aanvankelijk na.

Dit gevoelen deelt thans bijna niemand meer. Veel te kostelijk heeft men op allerlei gebied de kracht der organisatie leeren kennen.

Op zich zelf nu is deze kracht reeds in een op zich zelf staande Jongelingsvereniging tegenwoordig.

Immers elke vereeniging van dien aard is reeds een organisatie.

De vraag nu, of deze plaatselijke Jongelingsverenigingen zich nu ook tot een Bond organiseren moeten, is een vraag van tweede orde.

Zulk een tweede graad van organisatie heeft voor zich, dat men van elkaar afweet, elander steunt, en samen met elander gemeenschappelijke belangen bespreekt en kan.

Van den anderen kant heeft ze weer tegen zich, dat de stille eenvoud van de plaatselijke vereeniging wel eenigszins ondergaat in de altoos eenig rumoer makende grotere organisatie.

Grootere vergaderingen op breeder grondslag worden licht verleid om interessant te willen zijn, en met dat doel allerlei gewichtige dingen, die buiten haar seer liggen, op het tapijt te willen brengen.

Voorzichtigheid is dus geraden, en drang tot eenvoud moet steeds van de plaatselijke vereeniging uitgaan.

Een Jongelingsvereniging moet ook in den Bond een vereeniging van Jongelingen blijven, die niet gaan boven wat op den weg van den Jongeling ligt.

Maar nits men tegen dit kwaad op zijn hoede zij, is samenwerking zeer zeker geraden, en zoo aansluiting ons steeds gewenscht voorkomt.

Huisbezoek.

Over het Huisbezoek, dat steeds meer aan de orde komt, sprak en schreef de Burgemeester van Leeuwarden een hartig woord aan het adres der Synodale predikanten te Leeuwarden.

En toen de Synodale kerkeraad min of meer protesteerde, schreef hij er dit navolgende overheen.

„Eerst als armvoogd, daarna als huisbezoeker van Armenzorg en laatste als burgemeester heeft het steeds mijne aandacht getrokken, hoe ongelukkig groot het getal is dergenen, die door geboorte ook tot uw kerkgenootschap behooren, maar die nooit lidmaat zijn geworden. En ik heb mij zelf steeds afgevraagd, waarom dat, mijns inziens bedenkelijk, verschijnsel moet worden toegescreven.

„Voor zoover mijn waarnemingsvermogen reikt, moet dat voor een goed deel daaraan worden geweten, dat ook uw geestelijkheid, uwe predikanten, veel te weinig zich ophouden met het huisbezoek, waarbij zij met hunne gemeentenaren spreken in de eerste plaats over hunne geestelijke en zedelijke, daarna ook over hunne stoffelijke belangen.

„En door het feit, dat zoo velen, die tot uw kerkgenootschap konden en moesten behooren, geen lidmaat zijn, worden zij wel degelijk naar het burgerlijk ambtbestuur verwezen.

„Die allen heeft de burgerlijke genootschap slechts te aanvaarden.

„Gij, mijne heeren! ontkent de juistheid mijner kritiek en acht mijne klacht in hare algemeenheid ongerechtvaardigd en onbillijk.

„Welnu, ik ben ook op dit oogenblik nog volkomen vast overtuigd, dat binnen deze gemeente de huisgezinnen, die geacht mogen worden tot uw kerkgenootschap te behooren, doch waar binnen geen uwer predikanten in het jaar 1893 een voet heeft gezet, om met de huisgezinnen over hunne geestelijke en zedelijke belangen te spreken, bij tientallen worden geteld.

„Verlangt gij het, ik ben bereid er een onderzoek naar in te stellen en wel door alle rangen van de maatschappij heen. Maar het ligt voor de hand, dat dergelijk onderzoek heel wat sensatie zou verwekken en ik houd niet van sensatie en modertikelen.

„Aangenamer zoude het mij zijn, binnen enkele maanden te mogen vernemen, dat in den technischen werking uwer predikanten, catechisemeesters en andere ambtenaren (als ik hen zoo noemen mag), die daarvoor in aanmerking komen, een wijziging had plaats gehad, ten gevolge waarvan uwe herders meer aan hun herderlijk werk konden en moesten doen. Want ik geloof gaarne, dat in het drukke leven onzer dagen, daarvoor zelfs bij den besten wil en voldoende ijver te weinig tijd overblijft.

„Dat er ook onder uwe predikanten zijn, die met veel, anderen die met minder ijver voor hun herderlijk werk bezield zijn, spreekt van zelf, maar naar mijne overtuiging behoort ook die arbeid te geschieden. Blijft er geen voldoende tijd beschikbaar, dan dient die door eenige teorganisatie in den dienst gevonden te worden. Maar juist van dat herderlijk werk verwacht ik alle heil.“

Natuurlijk dat de Roomsche pers hier aanstonds over viel, om de voortreffelijkheid van haar eigen organisatie boven die der Synodale kerk aan te toonen.

En het moet toegetemd, het Roomsche huisbezoek is veel nauwkeuriger, veel aandoender, op veel beter voet ingericht.

Alleen ze vergat er bij te voegen, dat het aantal van haar geestelijken meestal veel groter is.

Ze vergat ook, dat de Gereformeerde kerken op dit punt van veel gunstiger conditie zijn.

Lees slechts dit bericht uit de *Utrechtse Kerkbode*:

De Kerkraad der Gereformeerde kerk verzoekt dringend, dat die leden der Gemeente, die gedurende dit jaar nog geen huisbezoek hebben gehad van een d'ouderling, hiervan kennis zullen geven met opgave van hun woonplaats. Men bringe die briefjes bij den koster der Oosterkerk of der Westkerk.

Hieruit toch blijkt, dat deze kerkeraad niet slechts er op ingericht is, om elk lid minstens één jaar te bezoeken, maar ook dat hij controle uitoefent, of metterdaad dezen eisch voldaan wordt.

Op dit onderwerp komen we nader terug.

Thans bedoelen we alleen de zaak nogmaals aan de orde te stellen.

Immers ook onder ons kon de goede aandrif verslappen.

En elke prikkel daartegen is ons welkom.

Recensie.

Uitleghundige Wenken, korte aantekeningen op den eersten brief van den Apostel Paulus aan Timotheus, is de titel van een

werk, bijna 200 bladzijden groot, door Dr. A. H. de Hartog, bij den heer Fernhout, te Amsterdam, in het licht gezonden.

Het is een tweede geschrift, geheel in den geest en toon van wat de geachte schrijver vroeger over den brief aan de *Efezen* gaf.

Populair is de opzet, en populair blijft tot het einde toe de behandeling, in dien zin, dat alle wetenschappelijke termen er in gemeden zijn, noch geleerdheid wordt uitgestald, zoodat de eenvoudigste er van genieten kan.

Maar achter dien populair vorm schuilt studie, schuilt nadenken, schuilt degelijke overweging.

Zoo mijdt het, wat in het populaire zoo dikwijls te wraken, zoo biedt het met handvolend wat in het deugdelijk populair te prijzen is, en vindt juist op grond van deze innerlijke voortreffelijkheid ongetwijfeld zijn weg naar veler huis en hart.

KUYPER.

Uit de Pers.

Lezenswaard is de uiteenzetting door Ds. Klaarhamer in de *Utr Kerkbode* gegeven over den plicht van alle Christenen, om waar geen verschil in belijdenis als anderszins dit belet, hun eenheid in Christus ook kerkelijk te openbaren.

Hij schreef er van:

De zending, de opdracht, die Christus Jezus, de groote Apostel onzer belijdenis, van den Vader ontving heeft, is, dat Hij *het huis Gods* bouwde.

Het huis, waarvan de Heere het plan en het bestek en de bestemming bij zich zelf heeft vastgesteld vóór de grondlegging der wereld.

Geen huis bouwde zich zelf, maar elk gebouw wordt van een bouwheer naar het gemakte bestek gebouwd.

Zoo is ook met dit *hous Gods*. Christus heeft dit te bouwen (Eph. 1: 3). Dit is zijn werk, dat Hem van den Vader is opgelegd en dat Hij vrij willic heeft op zich genomen. Omdat Hij den Vader lief heeft, houdt Hij dit huis ter wille van den Vader en hierom heeft Hij ook dit werk, dat gebouw lief met een liefde, sterk als de dood, met een ijver, hard als 't graf (Hos. 6: 3) zodat Hem geen arbeid te zwaar, geen lijd te smartelijk, geen offer te groot is, tot de bouw, tot de volbrenging van het wel behagen des Heeren versiecht wordt.

Dit *hous Gods* is de Gemeente der Heeren. Een levend huis gebouwd op een levend fundament, op Hem, die de Vorst des levens heet. Daarom kunnen tot dezen bouw alleen levende steenen gebruikt worden, en het is wederom het werk van den Christus om hen, die hiertoe in het voornemen Gods bestemd zijn, tot het gemeenschappelijke geslacht *lijven te verordenen* en als levende steenen *zamen te voegen*, opdat dit huis naar het gemakte bestek verrijst.

Elk gebouw van enig aanbelang heeft iets eigenaardigs. Als de bouwheer een *man en een vrouw* bouwheer is, dan drukt hij zich zelf uit in zijn bouw. Gij kunt daaruit dan den man en zijn geest proeven.

Zoo ook predikt dit huis, dat Christus bouwde, dat het *het huis Gods* is.

Het heeft iets eigenaardigs, waarin uitkomt, dat het uit en door en tot God is.

In 1 Cor. 12 en in Eph. 4 wordt hierop gewezen.

Dit *hous Gods* wordt gekennet door de *eenheid, de liefde, de heiligheid*.

Er is groote verschiltenis tusschen het fundament en den bouw tusschen de samenstellende deelen ontsien; verscheidenheid in plaats, in gaven en bekwamen, in taal en strekking, zoo groot dat elk aan zijn eigen plaats moet blijven, daar alleen om misbaar is; en het een *niet* in de plaats van het andere kan.

Maar toch zijn fundament en bouw niet twee verordenen, maar zij zijn één, en al die steenen en die deelen zijn één.

Die eenheid is in de verscheidenheid.

En in Gods voornemen en plan; één in de aan Christus gegeven zending; één in zijn werk; één in de samenreeping, in de samenvergadering, in de samenreeping; één in de zaak van steen- en gavenover steen van deeltemover deel, van huis en fundament, één in de gezamenlijke roeping en dienst en bestemming, om den Heere een heerlijk huis, een tempel der eere te zijn.

De éénheid Gods is het cement, waarmee de één Geest der Zending, gecomen in alle deelen en in elken steen, het geheel zamenvoegt en samen bindt.

De éénheid des Heeren is het sieraad, dat in en over allen, gelijk in en over het geheel, ligt uitgesproken.

Zoo wil de Heere de eenheid van zijn wezen, van zijn denken en willen en werken aan in dezen bouw openbaren en verhoorlijken.

Daarom is er dan ook maar één geloof één doop één roeping.

Er kan er nog hier geen tweeheid zijn.

Niet gebreuk de „Apostel onzer belijdenis“ tot het volbrengen van zijn zending, tot den bouw van dit huis, naar den wille Gods wederom allerlei diensten, waartoe Hij zich van menschen bedient.

Hij gebruikt Apostelen, Profeten, Evangelisten, Herders en Lezers, ook Ouderlingen en Diaconen, en Zoon der Zending, Diensten, waartoe verscheidenheid van gaven versiecht wordt.

Deze verscheidenheid van Diensten en gaven vloekt voort uit de verscheidenheid in het één werk van Christus.

De samenreeping is wat anders dan de samenvergadering. De samenvergadering is van de samenreeping verscheiden. De *samenreeping* is weder onderscheiden van de *samenreeping*. Het oplicht, het waken over den bouw is al wederom een ander deel in de éénheid.

In nu zondert Christus, naar den wille Gods, den een al den diens tot den Dienst des apostelschaps, een ander tot den Dienst des herder- en leeraarschaps, een derde tot den Dienst des ouderlingschaps, een vierde, wederom tot een anderen Dienst en begraft hem in zijn rijkheid met die gaven en met die dienste van gaven, die Hij noodig acht, om zich van hun dienste te kunnen bedienen tot de volbrenging van den Hem opgedragen bouw.

Daarom, hoe verscheiden de Diensten en de gaven ook zijn, mogen ook hier in de goddelijke eenheid in de verscheidenheid.

Zij allen zijn één in Christus, één in zijn handen, in zijn dienst.

En zijn zij in hun één roeping en bestemming, om te arbeiden tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het *hous van Christus*, d. i. van het huis Gods.

Die huis Gods, dit lichaam van Christus wordt nu gebouwd in onderscheide, daartoe van den Heere bestemde plaatsen.

Het wordt gebouwd over geheel de aarde. Het openbaart zich aan verschillende plaatsen van Gods heerschappij.

Een als het één leger van de één koning van Nederland door heel het land wordt gevonden en in verschillende garnizoensplaatsen wordt vergaderd om daar te worden gevoed, gekleed, geolied, onderwezen en voor de één taak en roeping te worden geschildt gemaakt, zoo ook zijn naar den wil en de beschikking van den Apostel onzer belijdenis in steden en dorpen zulke ingerichte (geestelijken) dienste Kerken als zulke plaatsen, waarin Hij door de boven-gevoemde Diensten de leden zijns lichaams *samenvoegt, samenvergaderd, samenvoegt, samenvoegt*, waarin Hij hun geestelijk voedt en onderhoudt, hen fonderwijst en oefent en opvoedt; hen alsoo beaardijgt als zijn zending die meebrengt, zoodat zij gebouwd worden tot een *woonende Gods*.

Die ingerichte, dienste Kerken met al de Diensten en dienaren, die er in zijn en met al den arbeid, die er in gearbeid wordt, zijn dus in den dienst van Christus, worden van Hem gebruikt, om den Hem opgedragen bouw te voltooien.

Zij zijn bestemd en moeten dienen tot opbouw van het *hous van Christus*, d. i. van het huis Gods.

Wie als een levende steen wensch toegebracht toegevoegd en toebeerd te worden, moet in een dier bouwplaatsen zich begeven. Daarinnen wordt het

werk van den bouw verricht. Die zich daarbuiten begeeft, heeft geen grond of recht meer, om te verzoeken, dat hij als een levende steen al worden gebouwd.

Die alles het natuurlijk op al die ingerichte dienste Kerken en hare Diensten een eigenaardigen stempel. Het is aan haar te zien, dat zij een bestemming hebben, dat *in* haar wordt verricht, dat zij van *in* wet worden geregeerd, dat *in* het lichaam binnen haar wordt gebouwd, dat *in* het één huis allen beziel.

Daarom hebben ook al die bouwplaatsen met elander gemeenschap, daarom nemen zij op elander acht daarom wordt er gedurig gemeenschappelijk overleg gepleegd, daarom stemmen zij elander in den arbeid en tegen de gemeenschappelijke vijanden van het lichaam van Christus en van deszelfs opbouw.

Al wat tot den opbouw van het één huis van het één lichaam niet dienstig is, of hem verhindert, wordt uit al die kerken geweerd en al wie dien bouw zou tegenstaan, of in den weg staan, wordt bestraft, of zoo dit niet laat, buitengezet.

De eenheid van Gods plan, van Gods huis, van Christus' zending, van zijn werk wordt ook in deze kerken, deze bouw- of kweekplaatsen openbaar. Zij geven aan die eenheid uitdrukking. Hoe meer zij zich bewust zijn van hun bestemming, van hun bestaan tot den opbouw van het lichaam van Christus, hoe meer zij zich gedrongen zullen gevoelen, de eenheid van dat lichaam en de eenheid in dien bouw te doen uitkomen.

Het is dan ook duidelijk, dat hier de regel moet gelden, dat alleen verschil van woonplaats, verschil van taal en verschil van belijdenis oorzaak mag zijn tot het sluiten van verschillende geestelijken (ingerichte) kerken.

En daarbij dringt dan nog de eenheid des lichaams Christus, de eenheid in zijn zending en arbeid, om ten minste binnen de grenzen van hetzelfde vaderland en in eenzelfde taal met alle kracht en ernst te arbeiden om dat verschil in taal en belijdenis zoo mogelijk weg te nemen.

Waar de *eenheid, geestelijke, goddelijke eenheid* des lichaams door de krachtige inwerking van Christus met zijn Geest klaar en krachtig wordt ingezien en gevoeld, dan kan de arbeid, om naar ook in 't *hous Gods* ook in die geestelijken kerken te openbaren, niet uitblijven.

De éénheid Christi, die dan in allen werke, oefent dan haar machtige, onoverstembare, aantrekkende en samensluitende kracht alsoo, dat de leden en deelen van het één lichaam, van het één huis Gods elander zoeken.

Eerst als die liefde verlaft, als 't oog verduindert wordt, als er geestelijke bedwelmings is en geduld wordt, dan wordt die *eenheid* en hare eischen niet gezien, dan wordt daarvoor niet gevoeld, al wordt er ook nog zooveel *gepropt*, al wordt zij ook beleden en met de lippen heerlijk geloofd.

Aan de bewering van die eenheid niet te arbeiden, die eenheid tegen het Woord des Heeren te verwerpen, niet al het mogelijke te doen om de *kerken eenheid te herstellen, dat is dan ook niet uit God, niet uit Christus, niet uit de werking des Geestes*, dat is tegen de *eenheid, de liefde, de heiligheid* des Geestes, tegen de roeping der onderscheiden Diensten en der geestelijken kerken in. En dat is ook niet met vrome redeneringen goed te maken.

Wij meenen, dat deze zaken alsoo zijn naar Gods Woord.

Maar dan staan ook alle Gereformeerden hier, en overal waar zij in goddelijk leven, schuldig voor het aangezicht des Heeren.

Zij doen *niet* naar het Woord des Heeren in Eph. 4: 1-6, noch naar 1 Cor. 12.

In hun goddelijk kenmerk *niet* het werk des Geestes, en waar dit kenmerk der *eenheid* ontbreekt, daar wordt ook weinig gezien van die beide anderen bovengenoemde kenmerken, *liefde en heiligheid*.

Indien er voor die eenheid en hare eischen, gelijk wij daarvan nu zeer kortelijk handelen, oog en hart ware, indien het opbouwende werk van Christus krachtig onderhouden werd bij de Gereformeerden, die van de Gereformeerde Kerk zijn *afgevoerd*, dan zoude Nederl. Here *Kerkgenootschap* te kunnen *lijven* dan bleven zij daar geen dag langer. Zij zouden dan in dien, dat zij in zake de Kerk en ander jukt met de *ongelovigen hebben ongetrokken* en het juk van Christus hebben *afgelegd*.

Zij zouden dan zien, hoe zeer zij zich bezondigen tegen de *eenheid en de liefde en de heiligheid* van het lichaam van Christus; zij zouden dan bekeken, dat zij op die wijze niet arbeiden tot opbouw van het lichaam van Christus, maar veelte dien opbouw tegenstaan.

O, waarom toch is er zoo weinig geestheid en geboden, om die Broeders en Zusters de oogen te openen, en hen te doen wederkeeren van hun zondigen weg?

Hierin gaan zij bij de lieden, niet vrij uit. Ware ook bij hen die liefde sterker, hadden ook zij meer oog voor, meer gevoel van de eenheid des lichaams, was er meer bewustzijn van de roeping, om te arbeiden tot den opbouw des huses Gods, voorwaar er zou *lijver*, er zou arbeid, er zou gebed, er zou een soeken zijn van hen, die de eenheid der Kerke ook in 't *kerklike* verbreken.

Ook zij die zich Christelijk Gereformeerden noemen, kunnen, dunkt ons, in deze zaak niet voor God bestaan.

Zulk Kerkachtigen, zulke waarnemers der Diensten, zulke een verschuiven van de eenheid des lichaams in het *kerklike*, neem dat draagt naar Gods Woord gemeten en geoordeeld, niet het kenmerk van de zending en den opbouwenden arbeid van Christus, dat draagt den stempel der *samenbindende liefde* niet, daaruit wordt het werk des Geestes niet openbaar.

O, indien het anders ware, zij zouden niet verschuiven, maar zoeken te verbeteren en te beelien, zij zouden geen kloven maken, maar kloven deelen, zij zouden hooren en doen naar 't Heeren Woord uit Eph. 4 en 1 Cor. 12, zij zouden verstaan, dat er geen zaak is, die boven de *eenheid, de liefde, de heiligheid* des lichaams gaat en dat deze drie *niet kunnen gescheiden worden*. Zoodat waar een dier kenmerken ontbreekt, ook de anderen niet naar eisch des Heeren gevonden worden.

Och of ook de Broeders en Zusters de oogen openen gingen! Zij zouden dan gewis terug keeren op hun weg, die niet goed is.

Doch ook met de Gereformeerde kerken A en B is het in dezen niet recht voor den Heere.

O, indien het eens punt voor punt moest opgevoeld worden, wat zoo menich beiderzijds schamen, dat men om *zake*, zagen het durfde bestaan, om de *eenheid, de liefde, de heiligheid* goddelijk nog een dag te bestendigen.

Dat hier gebed is, om te aanhoudende arbeid, zoo weinig gebed is, om te gehoorzamen aan 't Heeren Woord, om te beantwoorden aan de geestelijke eenheid des lichaams om de geestelijken Kerk en hare Diensten te doen beantwoorden aan haar roeping, aan haar reden van bestaan en mee te doen dienen tot den opbouw des lichaams Christus; neem, dat is niet recht voor God, dat doet zien, dat een schuldige verlaten der liefde en van de gemeenschap der heiligen is, dat er weinig ervaren wordt van de werking des Geestes, indien maar niet erger, n. l. dat 't werk, de drang des Geestes is tegegeraast.

Och of die zwakke woord ingang vinden mocht in de harten! Of ons de oogen en harten openingen voor de hovenbesproken waarheid!

Dan behoorden niet wij de ineenclinging, de *samenbinding* ALLEER Gereformeerden te maken, maar dan zouden wij door Gods Woord en Geest, door Christus opbouwende werk gedreven en gedrongen worden, om die eenheid te zoeken en wij zouden gewis elander vinden voor en in den Heere.

Dan zou de geestelijke en *kerklike* opbouw van het lichaam van Christus, het huis Gods, weer kennelijk en heidlijk onder ons openbaar worden.

Vergeve men ons, dit eenigszins lange stuk, misschien te lang voor overneming, maar dat te indringend en bezielend is geschreven, om het onzen lezers te onthouden.

KUYPER.

Officiële Berichten.

Mel verbering uit het Kerkblad van 15 December.

Class. Verg. van Deventer, gebouwen te Almelo 22 Nov. '93.

Volgens vastgestelde orde bekleedt Ds. C. J. van Binsbergen uit Enschede den Voorzitterstoel. Ds. L. M. A. Scheps uit Deventer